Gemeente Oegstgeest

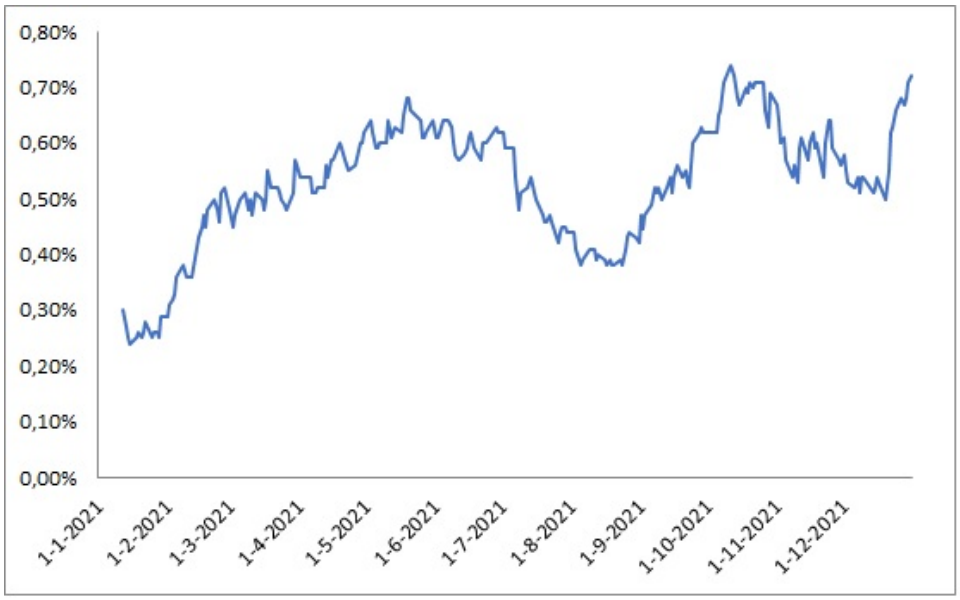
Jaarstukken 2021

4.2.4 Financiering

Inleiding
In de paragraaf financiering lichten we de ontwikkelingen en beleidskeuzes toe voor 2021 in een onderdeel "algemene ontwikkelingen" en een onderdeel "ontwikkelingen gemeente Oegstgeest". Onder de "algemene ontwikkelingen" komen de renteontwikkelingen en eventuele ontwikkelingen van de wet- en regelgeving aan de orde. De "ontwikkelingen gemeente Oegstgeest" richten zich specifiek op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering van de gemeente Oegstgeest.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen
De gemiddelde kapitaalmarktrente (= langlopende financiering) voor rentevaste en lineaire leningen met een looptijd van twintig jaar is over 2021 uitgekomen op 0,52%. In 2020 was de gemiddelde rente 0,41%. De rente laat in de eerste maanden van 2021 een stijging zien, een rentedaling gedurende de zomer en opnieuw een rentestijging in de herfst.

De rente op de geldmarkt (= kortlopende financiering) wordt voornamelijk bepaald door het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB gebruikt de rentestand om te sturen op de inflatie. Het belangrijkste tarief van de ECB is de herfinancieringsrente. De herfinancieringsrente is in 2021 niet aangepast (0%). De depositorente die de ECB hanteert is voor de geldmarkt de ondergrens. De depositorente is in 2021 niet aangepast (-0,5%), met als gevolg lage rentetarieven op (kas)geldleningen met een korte looptijd.

Kader en ontwikkelingen gemeente Oegstgeest

Beleidskaders treasury
In de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido) staan de kaders voor een verantwoorde en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (zie Begrippenlijst) van decentrale overheden. De kaders voor Oegstgeest staan in onze financiële verordening 2020 en de uitvoeringsregels Financiën 2017.

Kasgeldlimiet
De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze kasgeldlimiet in 2021 weergegeven:

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Gemiddelde netto vlottende schuld	Kasgeldlimiet	Ruimte (=+) of Overschrijding
eerste kwartaal 2021	301	5.308	5.007
tweede kwartaal 2021	83	5.308	5.225
derde kwartaal 2021	-981	5.308	6.289
vierde kwartaal 2021	3.564	5.308	1.744

De netto vlottende schuld betreft de leningen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar gecorrigeerd voor de uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal betreft het gemiddelde van de drie standen telkens op de eerste dag van de maand.

In geen van de vier kwartalen over 2021 is de kasgeldlimiet overschreden.

Renterisiconorm
Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze renterisiconorm in 2021 weergegeven:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm

Omschrijving	2020	2021
Begrotingstotaal	58.572	62.451
Wettelijk percentage	20%	20%
Renterisiconorm	11.714	12.490
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (aflossingen)	6.274	6.274
Ruimte onder renterisiconorm	5.440	6.216

Het begrotingstotaal is bepaald op basis van de som van de lasten en de toevoegingen aan de reserve, zoals vermeld in de primitieve begroting.

Over 2021 is de renterisiconorm niet overschreden.

Financiering
De ontwikkeling van de leningenportefeuille staat in onderstaande tabel.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)

Ontwikkeling leningenportefeuille	Bedrag
Stand per 1 januari 2021	38.076
Nieuwe leningen	10.000
Reguliere aflossingen	-6.274
Vervroegde aflossingen	0
Stand per 31 december 2021	41.803

In 2021 is één langlopende geldlening aangetrokken met een hoofdsom van € 10 miljoen. Het aantrekken van nieuwe langlopende financiering was noodzakelijk gezien de uitgaven aan de investeringen die in 2021 hebben plaatsgevonden.

Aangetrokken lening

Instelling	Bedrag	Periode	Rente
BNG Bank N.V.	10.000.000	10-12-2021 t/m 10-12-2061	0,465%

Rentemethodiek en renteresultaat
Voor de toerekening van de rentelasten aan de programma's maakt de gemeente Oegstgeest gebruik van de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen met een percentage van 1,4%. De werkelijke rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte geldleningen.

Door toepassing van de rente-omslagmethode worden de rentelasten aan de hand van de stand van de investeringen per 1 januari van het verslagjaar toegerekend aan de prestaties in de programmabegroting. De achterliggende gedachte is hierbij dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast te groot wordt, dan dient de gehanteerde omslagrente aangepast te worden.

Hieronder een overzicht van het renteresultaat:

Renteresultaat

	Renteresultaat[1]			2021
a	De externe rentelasten	906		
b	De externe rentebaten	-2		
	Saldo rentelasten en rentebaten		=	904
c1	De rente doorberekend aan de grondexploitatie	-54		
c2	De rente van projectfinanciering richting het taakveld	-		
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen richting het taakveld	-		
	Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-54	
d1	Rente over eigen vermogen	-		
d2	Rente over voorzieningen	-		
	Saldo rente over het eigen vermogen en de voorzieningen		-	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			958
	Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-925
	Renteresultaat op het taakveld Treasury (-/- = voordeel)			33

1) Bedragen x € 1.000

Doordat er een verschil is tussen het gehanteerde omslagpercentage en het werkelijke percentage ontstaat er een renteresultaat.

Het gerealiseerde renteresultaat van €33.000 nadeel betekent dat de gehanteerde omslagrente van 1,4% lager is dan het werkelijke percentage. Er wordt €33.000 minder rente doorberekend naar de activa, dan dat er daadwerkelijke aan rente wordt betaald aan de geldverstrekkers. Het verschil bevindt zich binnen de gestelde bandbreedte, wat betekent dat een reëel rentepercentage wordt toegerekend aan de activa.

Schatkistbankieren
De netto opbrengsten uit grondexploitaties stallen we tijdelijk op het schatkistbankieren om daarmee op bestaande leningen te kunnen aflossen. We bewaken dat de roodstand op het rekeningcourant het maximum niet overschrijdt en niet tot kosten leidt.

Gedurende 2021 zijn de overtollige middelen afgestort in 's Rijks schatkist om binnen de gestelde doelmatigheidsdrempel te blijven. Conform de vereisten in het BBV (art 52c) is in de toelichting op de balans het drempelbedrag vermeld en, per kwartaal, het bedrag aan middelen dat de gemeente Oegstgeest buiten 's Rijks schatkist heeft aangehouden.

Relatiebeheer
De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is onze huisbankier. Daarnaast hebben wij één bankrekening bij de ING bank (in gebruik bij het Sociaal Domein). We onderhouden de relaties met financiële instellingen, gericht op het aantrekken van financiering (kort- en langlopende leningen). Wij streven naar marktconforme condities of gunstiger voor de financiële diensten die wij afnemen.

4.2.5 Bedrijfsvoering

1. Algemeen

Met de bedrijfsvoering ondersteunen we de beleidsteams bij de uitvoering van hun werk, zodat zij voor onze inwoners en bedrijven resultaten kunnen bereiken. We werken aan het continu verbeteren van de bedrijfsvoerings- en primaire processen. Bij het verrichten van lokale en wettelijke inspanningen richten we ons op de samenwerking met onze collega's in de Leidse regio: we maken steeds meer gebruik van elkaars expertise. Dit doen we bijvoorbeeld op het gebied van informatiemanagement en -veiligheid, zaakgericht werken en project- en portfoliomanagement, in Servicepunt71-verband. Eén van de vraagstukken die dit met zich meebrengt is hoe de strategische doelstelling van deze samenwerking het beste gerealiseerd kan worden.

2. Organisatieontwikkeling

Team Bestuur, strategie en bedrijfsvoering

Op 1 januari 2021 is team Bedrijfsondersteuning opgeheven en zijn de taken verdeeld onder team Bestuur en strategie en team Publiekzaken & klantcontact. We hebben in 2021 besloten voorlopig af te zien van het regionaal beleggen van enkele bedrijfsvoeringstaken zoals Financiën en Juridische control mede in afwachting van ontwikkelingen rondom het samenwerkingsmodel van Servicepunt71.

3. Servicepunt71

Vanaf 2020 hebben we met de deelnemers aan Servicepunt71 gewerkt aan een nieuw samenwerkingsmodel voor de regionale bedrijfsvoering met als doel minder kwetsbaarheid, betere kwaliteit, meer grip op kosten en meer flexibiliteit. In oktober 2021 heeft het college - net als de andere colleges - na wensen en bedenkingen van de raad het principebesluit genomen om de taken van SP71 over te dragen aan de gemeente Leiden via een op te richten Centrumregeling. Per 1 januari 2023 gaat de Centrumregeling in. Hiermee wordt beoogd meer grip te krijgen op kosten en kwaliteit en de flexibiliteit van de gemeente te vergroten. Per 1 januari 2021 zijn de Documentaire informatievoorziening-taken van de gemeenten overgedragen aan Servicepunt71.

4. Integrale aanpak om de werkdruk te reduceren

Uit het Medewerkerstevredenheidsonderzoek 2020 (MTO) blijkt dat, ondanks de maatregelen die zijn genomen, de werkdruk is toegenomen t.o.v. 2018. We gaan hiervoor in gesprek met onze medewerkers en besteden regelmatig aandacht aan werkdruk en werkdrukbeleving. Zowel binnen de teams als via de *academie* van Servicepunt71 krijgen medewerkers handvatten over hoe om te gaan met werkdruk. We sturen op dingen 'in een keer goed doen' en voor het prioriteren van werkzaamheden in de tijd.

Het nieuwe werken

We merken dat we door Corona anders zijn gaan werken: meer thuiswerken, meer digitaal en minder op kantoor. Ook na Corona zal thuiswerken blijven. In 2021 zijn we gestart met het toewerken naar een werkconcept waarbij medewerkers tenminste de helft van de werktijd op kantoor werken. We zijn in 2021 samen met Servicepunt71 gestart met het nemen van maatregelen op de gevolgen die het nieuwe werkconcept heeft op onderwerpen zoals reiskosten, thuisvoorzieningen, gemeentelijke huisvesting, catering en beveiliging.